

S. Sayısı : 70

Çay kanunu lâiyhası ve Ziraat, Maliye, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/218)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/3652

7 - VII - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Çay yetiştirilmesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 1 - VII - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Çay kanun lâiyhasının mucib sebebleri

Vekâletimiz tarafından 921 senesinde Batumdan getirilib Rize bölgesinde tecrübe mahiyetinde ziraati yaptırılan çay ve narenciye fidan ve tohumlardan iyi neticeler alınmış olmasından dolayı bu bölgede faydasız kızılagaç ve çalıların sökülüb yerine çay ve narenciye ve fındık dikilmesi için 1924 senesinde bir kanun çıkarılmıştır.

Bu kanunun behşettiği müsaade ve salâhiyet üzerine portakal ve mandarin ziraati çok ilerlemiş olduğu halde bölgede çay kurutma fabrikaları kurulamaması ve el ile çay terbiyesinin çok müşkül ve halkça meçhul bulunması ve kuru çay alım ve satımının ve toprak işlerinin tanzim ve halka yardım edilmemesi yüzünden çay ziraati bu güne kadar inkişaf edememiştir. Memleketimize her sene vasatı olarak dış pazarlardan 870 638 lira kıymetinde 973 950 kilo kuru çay girmektedir. Vekâletimiz bu sene Rizedeki çay yapraklarından en yeni usullerle çay kurutması tecrübeleri yaptırdığı gibi kuru çayın kimyevî analizini de yaptırmış, bu bölgede Hindistan ve Çin çaylarına muadil hakiki ve nefis çay yetiştirebileceğini de katği olarak tesbit etmiş ve halka 30 bin dekar çay bahçesi yaptırıldığı takdirde memleketimiz çay ihtiyacının tamamen karşılanabileceği ve bunun için de maddelerin mucib sebeplerinde izah edildiği veçhile çok fakir olan bölge halkına para ikrazı suretile yardım etmek ve bölge dahilinde 3 - 4 dane çay kurutma fabrikası kurmak ve kuru çayın imal ve tasnifi ve harman ve ambalâj ve satış işlerini bir elden yaptırmak lâzım geleceği kanaatine varmış ve bu maksadla da (Çay kanun lâiyhası) hazırlanmıştır.

Madde 1, 2 — Dış memleketlerden getirilmekte olduğumuz çayı bu havalide aynı nefasette yetiştirebilmek için çay bahçelerini kireçsiz, PH asidite derecesi muayyen ve durum ve terkibi müsaid topraklarda kurmak, araziye mutlaka muayyen meyillerle basamaklandırmak ve hazırlamak, etrafını çevirmek, yer yer gölgelik ve serinlik yapacak ağaç ve ağaççıklar bıraktırmak veya dikirtmek, bahçeyi sık sık çapalatmak, lüzumunda sulatmak ve gübreletmek, çay ağaççıklarının budamasını ve yaprağının toplanmasını usulünde yaptırmak, aralarına başka bir şey ektirmemek lâzımdır. Bu kaidelere riayet edilmezse yağmur ve kar suları araziye ve evleri yerlerinden yıktırır ve harab eder. Çay ağaççığı, iyi büyümez, masrafını koruyacak mikdar ve nefasette çay vermez.

Şu halde çay bahçelerinin en müsaid topraklarda ihdası ve iyi bakımlarının temini için bu maddelerdeki mecburiyeti koymak zaruridir.

hisselerini ayırmağa kalkışacaklarını, bahçenin kurma ve bakım masraflarını vermek istemeyeceklerini hesaplamak mecburiyetindedirler.

İklim ve toprağı çay ve narenciye gibi çok kârlı bir dikim yapmaya ve halkı rahatça geçindirmeye pek müsaid olan bu bölge halkının arazilerini ve ailelerini yüz üstü bırakıp maiyetlerini temin kaygusile başka diyarlara gitmeleri zaruretini gidermek ve taksim ve intikal muamelelerinin senelerce uzaması yüzünden çay bahçeleri yapılmaması sebeplerini - bütün hissedarların hukuku tasarrufiye ve menfaatlerini korumak suretile ortadan kaldırmak için kanun lâyhısına çok adilâne olan bu madde konulmuştur.

Madde 10 — Yaş çay yaprağından müstehliklerin beğenebileceği nefis kuru çay imal edilebilmesi için bu yaprakların fennî yerlerde soldurulması için ve el değmeden makinelerle temiz ve ucuza kıvrılması, muayyen derecede hararet ve rutubeti havi yerlerde ihtimar ettirilmesi ve kurutulması, kuru çayın müstehliklerin aradığı vasıflara ve fiatma göre tasnifi; kuru çaya hakikî çaydan başka nebat yaprakları katılmasına meydan verilmemesi için çay ambalajının kapalı ve mühürlü kutu ve paketler içinde yaptırılarak müstehliklere sattırılması lâzımdır.

Halkın bu gün iki avuç arasında uğuşturup kıvrırmak ve ihtimar ettirmeden güneşte kurutmak suretile imal etmekte oldukları çaylar hem sıhhi değildir ve hem de müstehliklerin beğenebilecekleri nefis bir çay değildir. Bundan başka bu gün Çin, Cava ve Hindistandan çay idhal eden İstanbuldaki toptancı tüccarlarla İstanbul ve diğer yerlerdeki ikinci ve üçüncü el çay tüccarları ve hattâ bütün bakkallar geçen cihan harbindenberi hakikî çaya Bursa ve Sapanca ve Karadeniz bölgesinde hüdayi nabit olarak yetişen ve hakikî çayın terkindeki kıymetli maddeleri ihtiva etmeyen Ayı üzümü ve sair yabani nebatların kurutulmuş yapraklarını katmak suretile hakikî çayın nefasetini ve kıymetini bozmakta ve bunları hakikî çay fiyatı ile satarak müstehlikleri aldatmaktadır.

Şu halde çay yetiştirilmesi işini halka çay yapraklarından nefis çay imali işlerle ticaretini de müstahsil ve müstehliklerin menfaatlının sıyaneti bakımından bir tek elde, Devlet ziraat işletmeleri kurumunda bırakmak zaruridir. Kimyevî gübre ve mualece ve yeşil gübre tohumunun halka ucuza ve katkısız olarak temini için bunların satışını da bu kuruma vermek faideli olacaktır.

Madde 11 — Yaş ve kuru çay ile kimyevî gübre ve mualece, yeşil gübre tohumu fiyatlarının tesbit ve tadili işleri yalnız çay fabrikalarının eline bırakılırsa bu fabrikalar fazla kâr temini maksadile müstahsilden ucuz yaprak satın almak ve yaptığı kuru çay ile kimyevî gübre ve mualece ve yeşil gübre tohumunu yüksek fiyatla satmak yoluna gidebilir. Bu gibi hareketler çay bahçelerinin bakımsız kalmasına ve çayın kemiyet ve keyfiyetinin azalmasına, dışardan memleketimize kaçak çay gelmesine sebep olur. Şu halde hem fabrikaların ve hem de müstahsil ve müstehliklerin hukukunu sıyanet için bu maddelerin fiyatlarını Ziraat vekâleti tarafından mahallinde seçilecek olan bir vukuf ehli heyeti marifetile tesbit ve lüzumunda tadili çok uygun olur.

Madde 12 — Ancak altıncı seneden itibaren masrafını koruyacak mahsul vermeğe başlayacak olan çay bahçelerinin kuruluşlarından itibaren 8 sene müddetle arazi vergisinden hariçten getirtilecek çay tohumunun gümrük resminden, bahçe kurma ruhsatnamelerile bahçelerin temlik ve tescil işleri harç ve resim ve damga pulundan muaf tutulmaları uygun görülmüştür.

Madde 13 — Bir çok para ve emek sarfı ile meydana getirilecek olan çay bahçelerinin kurma ve bakımında - menfaatını müdrik olmayan bazı kimseler tarafından - ihmal gösterilebilir. Kurma ve bakım işlerini yoluna koyabilmek için bu cezanın konulması zarurî görülmüştür.

Madde 14 — Bu maddedeki kayıd bahçesinin yaprak mahsulünü toplayıp vaktinde fabrikaya getirmek hususunda ihmal gösteren, yahud bahçesini başkasına devredip borcunu vermeden veyahud borcunu ödeyecek kimseyi fabrika veyahud Ziraat bankasına bildirmeden başka yere gidenlerin bu türlü hareketlerini önlemek için konulmuştur.

Madde 15 — Bu madde menfaatını müdrik olmayan ve yahud hissedarlarile bozuşmasından dolayı bahçelerini bir inad üzerine sökmeğe kalkabileceklerin hareketlerini önlemek için konulmuştur.

Madde 3 — Karadeniz mmtakasının çay ziraatine elverişli olan tapulu araziden bir kısmı bu gün sahiblerine hiç bir fayda getirmeyen, odun, kömür ve kereste yapmaya salih bulunmayan bodur kızıl ağaç, karayemiş, böğürtlen, rododen dron ve sair ağaç ve ağaçciklarla; bir kısmı da ihtiyarlanmış ve bir çok haşerelerle harab olmuş ve ilâç masrafını koruma kabiliyetinden ve meyveden mahrum kalmış ve sökülmeleri zaruret halini almış olan fındık, elma ve sair meyveli ağaçlarla örtülüdür. Bunları söktürüp yerlerine çok kıymetli ve kârlı olan ve Türkiyenin başka yerlerinde yetişemeyeceği ve ancak o havalide yetişebileceği tahakkuk eden çay ağaçlığı dikilmesi imkânını vermek için evvelce 1340 - 1924 tarihli kanun ile verilmiş ve sonradan orman kanununun 134 ncü maddesile her nasılsa kaldırılmış olan müsaadeyi iade etmek için bu madde konulmuştur.

Madde 4 — Malî kudretleri müsaaid olmayan halkı - bahçe tesisine - teşvik için muhtaç oldukları tohum, ilâç ve kimyevî gübreyi parasız vermek lüzumuna kailiz. Kimyevî gübreye halkı alıştırmak ve örnek olmak üzere az miktarda ve yalnız üç sene vereceğiz. Bunların bedeli temin edeceği faydalara nazaran çok bir şey tutmamaktadır.

Faizsiz para ikraz suretile yapılacak yardıma gelince : Birinci maddenin mucib sebeplerinde zikredilen çay bahçesine aid bir çok işler için ihtiyar edilecek masraf ve emek ziraatin diğer şubelerinden çok fazladır. Esasen fakir olan bu mmtaka halkına bu kıymetli ve çok masraflı olan çay bahçelerini kurdurabilmek için bahçeleri kurmaya çaltmış ve sonra bakımına itina etmiş olmak şartile faizsiz para ikrazını pek zarurî görüyoruz.

Madde 5 — Türkiyenin yıllık çay ihtiyacını temin için 30 000 dekarlık çay bahçesi kurulması ve beher dekar bahçeye azamî 35 şer lira hesabı ile hepsi için bir milyon lira faizsiz para ikrazı ve bunun için de Ziraat bankasına Maliyeye bir miktar faiz ödenmesi lâzımdır.

Bu yardım sayesinde o havalide yerli çayın yetiştirilmesi çok kısa bir zamanda tahakkuk ettirilmiş olacaktır.

Çay tohumunun % 90 ı hariçten tedarik edilmektedir. Her sene ne miktar tohum tedarik edilebileceği ve dolayısıyla ne miktar bahçe kurulabileceği evvelden rakamla tesbit olunamayacağından dolayı 30 000 dekar bahçeye ikrazı lâzımgelen bir milyon liranın kaç senede ikraz edileceği bu maddede gösterilmemiştir.

Madde 6 — Halka ikraz edilecek paranın çay bahçesine tohum veya fidan ekildiğinin altıncı yıldan itibaren beş senede ödetilmesi muvafık olur. Çünkü çay ağaçlığı hem bakım masrafını ve hem de ikraz edilen parayı ödeyebilecek olan yaprak mahsulünü ancak altı yaşında vermeğe başlar. İkraz edilen paranın binlerce müstahsilden tahsili için bir çok masraf ihtiyarı ile ayrıca bir teşkilât yapmak lüzumsuzdur. Bu paranın fabrikaya yaprak mahsulü getirildikçe fabrika memurları tarafından yaprak bedelinden kesilmek suretile ödetilmesi ve bundan sonra toptan ziraat bankasına ve banka tarafından da maliyeye teslimi daha kolay olacaktır.

Madde 7 — Bu gün kimsenin malı olmayıp Devletin hükmü ve tasarrufu altında bulunan bazı hali araziden ne Devlet ve ne de halk istifade etmemektedir. Bu arazinin kabili istifade hale gelmesi için bu madde konulmuştur.

Madde 8 — Bazı arazi sahipleri arazilerini muhtelif sebeplerden dolayı işletmeyip boş durdurmakta ve oralarda bir çok topraksız kimselerde bulunmaktadır. Bu toprakların her iki taraf için kendi rızaları ile faydalı bir hale gelmesini temin için bu madde konulmuştur.

Madde 9 — Karadeniz bölgesindeki arazi pek dar ve nüfus çok olduğu için arazi pek küçük parçalara ayrılmıştır. Bu küçük parçaların hemen yarısından fazlası - henüz taksim ve intikali yapılmamış - bir çok hisselerden mürekkebtir. Hissedarların pek azı bu parçaların başındadır. Diğerleri para kazanmak maksadile başka memleketlere gitmişlerdir.

Bundan başka Devletçe 3 - 5 sene içinde bu bölgede 30 000 dekarlık çay bahçesi haline tahvilî matlûb olan araziden hisseli olanların taksim ve intikal muamelelerinin kısa bir zamanda bitirilmesi mümkün değildir. Çünkü tapu memurları pek azdır. Arazi çok sarpıtır. Otomobil ve araba ve hatta benzin işleyemez. Bu muameleler yaptırılmadıkça arazinin başında bulunan hissedarlar çay bahçesi kurmaya cesaret edemiyorlar. Çünkü bunlar günün birinde diğer hissedarların çıkıp geleceğini ve

Ziraat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat encümeni

Esas No. 1/218

Karar No. 11

18 - IX - 1939

Yüksek Reisliğe

Çay yetiştirilmesi hakkında olub İera Vekil-leri Heyetinin 1 - VII - 1939 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve encüme-nimize gönderilen kanun lâiyhası Ziraat Umum Müdürü hazır olduğu halde okunub görüşüldü:

Her sene memlekettten mühim miktarda bir paranın dışarıya çıkmasına sebep olan çay id-halâtı karşısında bunun ziraatine çok elverişli sahalara arzeden ve hususile senevî vasatı 2 600 milimetre gibi yüksek bir yağmuru bulunan Rize bölgesinde 1921 senesinden beri muvaffa-kiyetle yetişmekte olan çay ziraatinin ilerile-mesi lüzumu kendiliğinden anlaşılır.

Çeşitli ve imtiyazlı mahsuller yetiştirmeye müsaid bir iklim arzeden memleketimizde çay ziraati de Rize bölgesinde bu en müsaid iklim ve toprak şartlarını bulmuş ve yapılan tecrübe-lerde mahsulün keyfiyetçe yüksekliği fennî araş-tırmalarla tesbit olunmuştur. Arazinin çok dar ve nüfusu en kesif mntakalarımızdan biri olan ve geçim zorlukları bulunan Rize havalisinde kıymeti yüksek mahsul yetiştirme zarureti kar-şısında çay ziraatinin tamimi yolunda hazırlan-an bu kanun lâiyhasını encümenimiz sevinçle karşılayarak çok yerinde bulmuş maddelerde yapılan ufak değişikliklerle lâiyhayı kabul eyle-miştir.

Çay yetiştireceklere gübre, ilaç gibi eşyanın parasız verilmesini âmir olan dördüncü maddeye bu yardımların bahçe tesis edenlere beş sene

müddetle devamı ve dekara kırk liraya kadar faizsiz ve vekâletçe belli edilecek taksitlerle ödünç para verilmesi ve beşinci maddenin sonu-na da 1939 senesinde ziraat işletmeleri kuru-mundan bu iş için zürraa avans olarak verilen paraların Ziraat bankasına verilecek 1 milyon liradan korunma iadesi hakkında hükümler ko-nulmuştur.

Yedinci maddeye de evvelâ topraksız veya az toprağı olanların tercih olunması, çay için hazırlanacak araziden çıkacak kök ve çalılırların temlik edilen şahsa verilmesi hükümleri ilâve ve on birinci maddede Ziraat vekilliğince tesbit edilecek heyetlere kimlerin gireceğı tasrih edil-miş ve talimatnamenin vekillikçe her zaman tan-zim olunabileceğı anlaşılaraq buna aid on altıncı madde çıkarılmıştır.

Havalelerine göre Maliye encümenine gön-derilemek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Zr. E. Reisi	M. M.	Kâtib
İzmir	Manisa	Seyhan
R. Köken	Y. Özey	T. Tarman
Manisa	Aydın	Sürid
K. Karaosman	N. Göktepe	A. R. Eesen
Malatya	Kırklareli	Edirne
N. Baydar	Z. Akın	F. Kaltaklıran
Denizli	Manisa	Maras
E. A. Tokad	II. Yaman	Dr. A. K. Bayizil
Sivas		
İ. M. Uğur		

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/218

Karar No. 6

5 - XII - 1939

Yüksek Reisliğe

Çay yetiştirmesi hakkında Ziraat ve Maliye vekâletlerince hazırlanıp 7 temmuz 1939 tarih

ve 6/3652 sayılı Başvekâlet tezkeresile Büyük Meclise arzedilen kanun lâiyhası, mucib sebeb-

leri ve Ziraat encümeninin mazbatası Ziraat vekili ve Maliyenin mümessili hazır buldukları halde encümenimizde müzakere olundu.

Alman izahata ve mucib sebebler arasında ileri sürülen malûmat ve mütaleata nazaran 1921 den itibaren yapılan tecrübeler neticesinde, 1924 de çıkarılan 407 sayılı kanunla Rize bölgesinde mandarin ve portakal ziraati büyük terakkilere mazhar kılınmış isede çay gibi yeni bir ziraat nevinin inkişafı için kurutma fabrikaları tesisinin ve kanunî teşvik ve yardımların zarurî bulunduğu anlaşılmıştır.

Yaşadığı yerin coğrafi ve trbbî imkânlarından faydalanmağı ileri bir milletin vasıflarından telâkki eden encümenimiz Hükûmetin uzun ve esaslı tedkiklerden sonra memlekette çay yetiştirmeğe karar vermesini Ziraat encümeni gibi sevinçle karşılamıştır.

Filhakika toprak ve iklim şartlarının yüksek nefasette ve memleket ihtiyacına yetecek vüsatte çay yetiştirilmesine müsaid olduğu Ziraat vekâletinin yaptırdığı tedkik ve tecrübelerle sabit bulunmaktadır.

Her yıl bir milyon liraya yakın bir dövizin memlekette kalmasını temin edecek olan çay işinin Hazineye tahmil ettiği külfet sadece yapılacak ikrazatın faizine inhisar ediyor. Takribî hesablar, bu fedakârlığın, elde edilecek kıymetli neticelerle mukayese edilemeyecek kadar küçük olduğunu göstermektedir.

Kesif nüfuslu bir yurd parçasında halkı gurbet ve hicrete sevkeden geçim güçlüğüne önleyici bir tedbir olarak dahi kanun lâyihasını müzakere ve kabule şayan bulmakta encümenimiz ittifak etmiş, bazı maddelerde lüzumlu gördüğü tadillerle Yüksek Meclisin tasvibine arz etmeyi kararlaştırmıştır.

Maddelerde yapılan tadiller mucib sebebleriyle aşağıda izah edilmiştir :

Birinci maddede çay ziraati yapılacak sahanın tesbiti İcra Vekilleri Heyetine bırakılmak suretile ileride bu işe elverişli olduğu anlaşılacak yerler için ayrıca kanunî salâhiyet istenmesi zarureti bertaraf edilmiştir.

İkinci maddenin mazeretsiz istifade edilemeyen ruhsatnamelere aid son cümlesi ile üçüncü maddedeki orman kanunu hükümlerinden istisna kaydı tayyedilmiştir. Yapılacak yardımların teahhüdnemelerle teminat altına alınması

iki yıllık bir kanunî mühleti lüzumsuz kılmakta olduğu gibi mazeretsiz ve faydasız kabilinden sultanlık gücü şartlarla tatbikatta müşkülâta yol açmamak ve sarih istisna hükümlerine gitmeden işi yürütmek endişesi bu tadilleri icab ettirmiştir.

Dördüncü maddeye maksadı daha tam ve vazih ifade eden bir şekil verilmiştir.

Beşinci maddede yine şekle aid ufak tadiller yapılmış ve bu maddenin son fıkrası bu kanundan evvelki vaziyete aid mümasil bir hükümlerle birleştirilerek muvakkat madde haline konmuştur.

Altıncı madde ifadeye aid küçük bir tadille kabul olunmuştur.

Çay yetiştirilecek sahada kabili tevzi arazinin yokluğu ve mevcut olsa dahi bu kabil ham toprakların imar yolu ile temellükü için imkânların kifayeti düşünülerek ve esasen mahdud olan köy meraları zararına vaziyetler hâdis olabileceği göz önünde tutularak yedinci madde atılmıştır.

Sekizinci madde yedinci olarak aynen kabul edilmiştir.

Dokuzuncu madde tasarruf ve intifa haklarına müdahale ve yeni haklar ihdas edici hükümlerle hukuk esaslarımıza aykırı ve yurddaşlar arasında arazi nizalarile nifak ve münaferetlere yol açıcı mahiyette görülerek büsbütün yeni bir şekle konulmuş, çay bahçesine çevrilecek yerler için ruhsatname vermeden ilân usulile münasib müddet zarfında alâkadrların itirazına imkân verilmesi ve itirazsız olarak vücade getirilen çaylıkların mülkiyette vukubulacak tebeddülünden dolayı bozulmaması temini maksada kâfi görülmüştür. Madde numarası 8 olmuştur.

10, 11, 12, 13 ncü maddeler ufak tadillerle ve numaraları değiştirilerek diğer maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi uyarınca Adliye encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Bayındır	K. Kamû	Nasuhî Baydar
Afyon K.	Gazianteb	İzmir
Haydar Çerçel	A. Aksu	K. Dörsun
Kırşehir	Kırşehir	Manisa
İ. Özkan	M. Seyfeli	F. Kurdoğlu
Van		
Ibrahim Arvas		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/218

Karar No. 21

4 - I - 1940

Yüksek Reisliğe

İera Vekilleri Heyetinin 1 - VII - 1939 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan çay kanunu lâyihasının Encümenimizde de havale ve tevdi buyurulması üzerine adı geçen lâyiha Ziraat ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte tedkik ve müzakere olundu :

Ziraat vekâleti tarafından 921 senesinde Rize bölgesinde tecrübe mahiyetinde ziraati yaptırılan çay tohumlarından iyi netice alınmasına rağmen o mntakada çay kurutma fabrikaları kurulamaması ve kuru çay alım ve satımının tanzim ve halka yardım edilmemesi yüzünden çay ziraatının bu güne kadar inkişaf edemediği Ziraat vekâleti tarafından verilen izahattan anlaşılmıştır.

Memleketin çay ihtiyacını tamamile karşılayabilmek için çay bahçelerinin kurulmasını teşvik edici mahiyette olan lâyiha hükümleri Encümenimizce de muvafık görülerek bunun memleketin çay ziraatine elverişli her mntakasında tatbikini temin maksadile bu mntakaların Ziraat vekâletince yapılan tedkiklerden sonra İera Vekilleri Heyeti tarafından tesbitinde fayda görülmüş ve birinci maddeye kanun hükümlerinin bu suretle tesbit edilen yerlerde cari olacağı hakkında bir fıkra ilâve olunmuştur.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup unumun menfaatine tahsis edilmemiş olan ham toprak, taşlık ve çalılık gibi yerlerde çay ziraati vücade getirmek isteyenlere bu imkânı bahşetmek üzere kaleme almış olan yedinci maddede temlik muamelesinin bahçelerin yapılmasından sonra icra edileceği tasrih edilmek suretile tanzim edilmiş ve ruhsatnameyi istihsali müteakib kanunun derpiş ettiği şartlar dahilinde işlenmemiş olan yerlerin temlik edilmeyeceği vuzuhla gösterilmiştir.

Çay bahçesi taksiminin şekil ve neticelerine taallük eden 8 nei maddenin müzakeresi sırasında ihtiva etmekte olduğu hükmün medenî hukumuzun gerek âkidlerin şekli ve gerek gayri-

menkule aid takyid ve tescillerde takib etmekte olduğu umumî esaslarla telif edilmesi ve gayrimenkul taksiminde yeni bir hüküm vazı arzu edildiği takdirde bunun çay bahçelerine inhisar ettirilmiyerek, umumî olarak kanunu medenide yer alması ve aksi halde bundan bir çok ihtilâtların doğabileceği mütalea edilmiş ise de encümen ekseriyeti maddenin kabulüne Çorum mebusu Münir Çağıl ve Zonguldak mebusu Şinasi Devrinin muhalefetele karar vermiştir.

Hükümetin 9 neu maddesi hükümlerinin gayrimenkul mülkiyeti hakkında cari olan esaslara uygun olarak yeniden tanzim olunarak çay bahçesi kurulmak üzere istihsal edilen ruhsatnamelerin üçüncü şahısların mülkiyet haklarına hânel vermeyeceği tasrih edilmiştir.

Devlet Ziraat işletmeleri kurumunca halktan satın alacak yaş yaprak fiatlarının tesbiti için teşkil edilen heyete iştirak edecek çay müstahsillerinin mntaka ziraat odası tarafından seçileceği zarurî olmasına göre maddedeki (ziraat odası) ibaresinden önce (mahallî) kelimesi ilâve olunmuştur.

Cezâî hükümlerden bâhis olan 13 neu maddede cezanın dekar üzerine tayininde isabet görülmediğinden işlenen suçun ehemmiyetine göre hâkimin beş lira ile elli lira arasında ceza hükmedebilmesi hususunun tesbiti ittifakla karar altına alınmıştır.

Bundan başka 14 neu maddenin bu kanun mucibince istikraz edilecek paranın Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası tarafından tahsili emval kanunu hükümlerine tevfikân tahsil edileceğine mütedair olan fıkrası kaldırılarak bu gibi takyidlerde dahi 3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası kanunu hükümlerinin cari olacağı tasrih edilmiştir.

Lâyihanın 2, 3, 4, 5, 6 ve 10 neu maddelerile muvakkat madde Maliye encümeninin tesbit etmiş olduğu şekilde kabul edilmiştir.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine gönderil-

mek üzere işbu mazbata Yüksek Reisliğe sunulur.

Ad. E. Reisi	M. M.	Kâtilb
Çorum	Zonguldak	Konya
Münir Çağıl	Şinasi Devrin	G. Gültekin
Antalya	Balıkesir	Balıkesir
N. Aksoy	O. Niyazi Burcu	Hacim Çarıklı

Bingöl	Bursa	Erzincan
Feridun Fikri	Atıf Akgüç	A. Fırat
Kastamonu	Kayseri	Rize
Abidin Binkaya	R. Özsoy	Fuad Sirmen
Sinob		Trabzon
C. Atay		F. Barutçu

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 39

Esas No. 1/218

16 - I - 1940

Yüksek Reisliğe

Çay yetiştirilmesi hakkında Başvekâletin 7 - VII - 1939 tarih ve 6/3652 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Ziraat, Maliye ve Adliye encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi edilmekle Maliye vekili Fuad Ağralı ve Ziraat vekâleti namına Ziraat umum müdürü hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu.

Hükümetin mucib sebebler lâyihasında ve encümenler mazbatalarında tafsilen izah edildiği veçhile memleketin çay yetiştirmeğe en müsaid yeri olarak tesbit edilen Rize ve havalisinde memleket ihtiyacına kifayet edecek miktarda çay yetiştirmek ve çay işinin Hükümet elile idaresini temin etmek ve çay bahçesi sahiblerine mahsullerini idrake kadar geçecek bir kaç sene içinde bu günkü istihşalerinden mahrum kalacakları zaman için geçinmelerine medar olacak para ikraz etmek ve bahçe kurmaları için toprak vermek ve gübre ve saire verilmek suretile maddî yardımlarda bulunmak üzere hazırlandığı anlaşılan kanun lâyihası şifahî izahlar da dinlendikten sonra esas itibarile Encümenimizce de tedkik ve kabule şayan görülmüş ve Adliye encümenince hazırlanan metin üzerinden müzakeresi yapılarak aşağıda arz edilen tadiller yapılmıştır.

Lâyihanın ikinci maddesi çay bahçesi kurulmasını Ziraat memurlarının ziraate elverişli olarak tesbit edecekleri yerlere munhasır olmak üzere mezkûr memurlar tarafından verilecek ruhsatnamelerle mümkün kılmaktadır.

Encümenimiz bir inzibat ve kontrol altında ce-

reyanı lüzumlu olan bu ziraatin ruhsatname ile yapılmasını muvafık görmüş ise de bu iş için ziraat mıntakası olarak ayrılan bölgede hangi yerlerin bu ziraate elverişli olacağı esasen bir talimatname ile tesbit edileceğine göre maddenin yalnız ruhsatnameye inhisar ettirilmesini de münasib görmüş ve maddeyi bu yolda değiştirmiştir.

Lâyihanın dördüncü maddesi bu ziraate tarhalarını veya bahçelerini tahsis edeceklere dekar başına 40 lira avans verilmesi esasını kabul etmektedir.

Verilen izahata göre bu yardımın üç senede yapılacağı anlaşılmış isede bunun tasrihi halkın ikraz edilecek parayı birden alarak sarf ve israf edebilmelerine mâni olmak düşüncesile maddeye bu yolda bir kayıdın ilâvesi muvafık görülerek madde encümenince bu suretle kaleme alınmıştır.

Adliye encümenince 12 nci madde olarak kabul edilen ziraat encümeninin 12 nci maddesine göre bu işe aid muamelelerden ve ruhsatnamelerden temlik ve tescil işlerinden her türlü harç ve rüsum ile sekiz sene müddetle arazi vergisi alınmaması ve tanzim edilen evrakın damga resminden istisnası esası kabul edilmiştir.

Encümenimizce de yerinde görülen maddeye Hükümetin teklifi ile taahhüdnemelerin de idhali muvafık görülerek maddeye bu kayıd ilâve edilmiştir.

14 ncü madde bu kanun mucibince istikraz ettikleri parayı zamanında ödemeyenlerin borçlarının tahsil suretini göstermektedir. Maddenin müzakeresi sırasında avans alıb vaktinde bahçeyi

kurmayanların borçlarının da aynı suretle tahsili hakkında bir kaydın ilâvesi Hükümetçe teklif edilmiş ve encümenimizce de muvafık görülen bu kayıd maddeye konmuştur.

Adliye encümenince 15 nci madde olarak kabul edilen Ziraat encümeninin 15 nci maddesi kurulan bahçelerdeki fidanların sökülmemesi hükümünü mutazammın olup buna riayet etmeyenlerin de hapisle cezalandırılması hakkında bir müeyyideyi ihtiva etmektedir. Encümenimiz maddeyi esas itibarile musib görmüş ise de tertib edilecek cezanın hapis yerine para cezası olmasının madelete daha uygun olacağını mülâhaza ile maddeyi değiştirmiştir.

Lâyihanın diğer maddeleri Adliye encümeninin kabul ettiği veçhile aynen kabul edilmiş ve bu değişikliklerle hazırlanan kanun lâyihası Umu-

mî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaeli
<i>B. Denker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>Salâh Yargı</i>
Bursa	Erzincan	Gümüşane
<i>N. Ayas</i>	<i>İ. Artun</i>	<i>D. Sakarya</i>
İçel	İsparta	İsparta
<i>T. C. Beriker</i>	<i>Mükerrem Ünşal</i>	<i>R. Ünü</i>
Kayseri	Kayseri	Kayseri
<i>F. Baysal</i>	<i>S. H. Ürgüblü</i>	<i>S. Serim</i>
Kütahya	Malatya	Maraş
<i>A. Tridoğlu</i>	<i>M. Öker</i>	<i>M. Bozdoğan</i>
Mardin	Muğla	Muş
<i>R. Erten</i>	<i>H. Kitabcı</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Urfa		Yozgad
<i>Sami İşbay</i>		<i>A. Sungur</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Çay kanunu lâyihası

MADDE 1 — Karadeniz bölgesinde kurulacak çay bahçelerinin Ziraat vekâletinin talimatı dairesinde kurulması ve bakılması mecburidir.

MADDE 2 — Çay bahçeleri Ziraat memurlarının çay ziraa-tine elverişli görecekları yerler için verecekları ruhsatname ile kurulabilir. İki sene zarfında istifade edilmeyen ruhsatnameler hükümsüzdür.

MADDE 3 — Çay bahçesi kurulacak arazideki faidesiz ağaç ve ağaçlıkların köklenmesi işi Orman kanununun hükümlerinden istisna edilmiştir.

MADDE 4 — Ziraat vekâleti çay bahçesi kuracak olanlara :

A) Çay tohumu veya fidanını, kimyevî gübre ve mualeceyi ve yeşil gübre tohumunu parasız verebilir.

ZİRAAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Çay kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2 — Çay bahçeleri, ziraat memurlarının çay ziraa-tine elverişli görecekları yerler için verecekları ruhsatname ile kurulur. İki sene zarfında mazersiz istifade edilmeyen ruhsatnameler hükümsüzdür.

MADDE 3 — Çay bahçesi kurulacak arazideki ağaç ve ağaçlıkların köklenmesi işi orman kanununun hükümlerinden istisna edilmiştir.

MADDE 4 — Ziraat vekâleti çay bahçesi kuracak olanlara :

A) Çay tohumu veya fidanını, kimyevî gübre ve ilâç ve yeşil gübre tohumunu bahçenin tesisinden itibaren beş sene para-

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Çay kanunu lâyihası

MADDE 1 — İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilen yerlerde kurulmuş ve kurulacak olan çay bahçelerinin Ziraat vekâletinin talimatı dairesinde kurulması ve bakılması mecburidir.

MADDE 2 — Çay bahçeleri Ziraat memurlarının çay ziraa-tine elverişli görecekları yerler için verecekları ruhsatname ile kurulur.

MADDE 3 — Çay bahçesi kurulacak arazideki ağaç ve ağaçlıklar köklenerek çay bahçesi haline tahvil olunabilir.

MADDE 4 — Ziraat vekâleti çay bahçesi kuracak olanlara :

A - Çay tohumu veya fidanını, kimyevî gübre ve mualeceyi ve yeşil gübre tohumunu bahçeye tohum ekiminden veya fidan

ADLIYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Çay Kanunu lâyhası

MADDE 1 — Bu kanunda yazılı hükümler İcra Vekilleri Heyetinin tesbit edeceği mmtakalarda tatbik olunur. Bu mmtakalarda kurulacak veya kurulmuş olan çay bahçelerinin Ziraat vekâletinin tesbit edeceği esaslar dairesinde kurulması ve bakılması mecburidir.

MADDE 2 — Maliye encümeninin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3 — Maliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Maliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Çay Kanun lâyhası

MADDE 1 — Adliye encümeninin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2 — Çay bahçesi kuracaklar ziraat idaresinden ruhsatname almak mecburiyetindedirler.

MADDE 3 — Maliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Ziraat vekâleti çay bahçesi kuracak olanlara :

A) Çay tohumu veya fidanı, kimyevî gübre ve mualeceyi ve yeşil gübre tohumunun bahçeye tohum ekiminden veya fidan dikiminden itibaren beş sene müddetle parasız verir.

Hü.

B) Çay bahçesinin beher dekarı için 35 liraya kadar faizsiz para ikraz ettirir.

MADDE 5 — Otuz bin dekar çay bahçesi kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara Ziraat bankası tarafından bir milyon lira ikraz edilecektir. Her malî sene içinde ikraz edilen para Ziraat vekâletinin müteakib sene bütçesine konulacak olan tahsisattan Ziraat bankasına faizle birlikte ödenecektir.

MADDE 6 — Ziraat bankası tarafından ikraz edilen para bahçe sahiblerinin Devlet Ziraat işletmeleri kurumuna satacakları yaprak bedelinden kesilmek suretile ödetilir. Ödetme muamelesi bahçeye tohum ekildiğinin veya fidan dikildiğinin altıncı senesi iptidasından başlayarak beş sene de nihayet bulur.

Devlet Ziraat işletmeleri kurumunca borçlulardan kesilecek paralar Ziraat bankası vasıtasile Hazineye teslim edilir.

MADDE 7 — Devletin hüküm ve tasarrufu altında olub amme hizmetine tahsis edilmiş bulunmayan ham toprak ve taşlık ve çalılık olan yerlerden Ziraat memurluklarınca verilecek ruhsatnameye istinaden çay bah-

Zr. E.

sız verir.

B) Çay bahçesinin beher dekarı için vekâletçe tesbit edilecek taksitlerle 40 liraya kadar faizsiz para ikraz ettirir.

MADDE 5 — 30 000 dekar çaybahçesi kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara Ziraat bankası tarafından bir milyon lira ikraz edilir. Her malî sene içinde ikraz edilen para ziraat vekâletinin müteakib sene bütçesine konulacak olan tahsisattan Ziraat bankasına faizle birlikte ödenir.

1939 senesinde Ziraat işletmeleri kurumundan bu iş için zür-raa avans olarak verilen paralar Ziraat bankasınca verilecek olan bir milyon liradan kuruma iade edilir.

MADDE 6 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen

MADDE 7 — Devletin hüküm ve tasarrufu altında olub amme hizmetine tahsis edilmiş bulunmayan ham toprak, taşlık ve çalılık olan yerlerden ziraat memurlarınca verilecek ruhsatnameye istinaden çay bahçesi

Mal. E.

dikiminden itibaren beş sene müddetle parasız verir.

B - Çay bahçesinin beher dekarı için 40 liraya kadar faizsiz para ikraz ettirir. Bu paranın ikraz şekli, şartları, zaman ve miktarı vekâletçe tesbit olunur.

MADDE 5 — 30 000 dekar çay bahçesi kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara dördüncü maddenin (B) fıkrası hükmünce vukubulacak ikrazat Ziraat bankasınca yapılır. Bu ikrazat bir milyon lirayı geçemez. Her malî sene içinde ikraz edilen para Ziraat vekâletinin müteakib sene bütçesine konulacak olan tahsisattan Ziraat bankasına faizle birlikte ödenir.

MADDE 6 — Ziraat bankası tarafından bahçe sahiblerine ikraz edilen para bunların Devlet ziraat işletmeleri kurumuna satacakları yaprak bedelinden kesilmek suretile ödetilir. Ödeme muamelesi bahçeye tohum ekildiğinin veya fidan dikildiğinin altıncı senesi iptidasından başlayarak beş sene de nihayet bulur.

Devlet Ziraat işletmeleri kurumunca borçlulardan kesilecek paralar Ziraat bankası vasıtasile Hazineye teslim edilir.

Ad. E.

B. E.

B) Çay bahçesinin beher dekarı için birer sene ara ile üç defa da kırk liraya kadar faizsiz para ikraz ettirir. Bu paranın ikraz şekli, şartları, zaman ve miktarı vekâletçe tesbit olunur.

MADDE 5 — Maliye encümeninin 5 nci maddesi aynen

MADDE 5 — Maliye encümeninin 5 nci maddesi aynen

MADDE 6 — Maliye encümeninin 6 nci maddesi aynen

MADDE 6 — Maliye encümeninin 6 nci maddesi aynen

MADDE 7 — Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup umumun menfaatine tahsis edilmiş olmayan ham toprak, taşlık ve çalılık gibi yerlerde çay ziraati vücade getirmek isteyenlere beş dekarı geçmemek ve topraksız ve az toprağı olanlar sırası ile tercih edilmek üzere vekâletçe tesbit edilecek şartlar dairesinde çay zi-

MADDE 7 — Adliye encümeninin 7 nci maddesi aynen

Hü.

çesi haline getirilen topraklar ziraat memurluklarının teklifi ve mahallin en büyük mülkiye memurunun tasdiki üzerine her şahıs için beş dekarı geçmemek şartile parasız temlik olunur.

MADDE 8 — Bir taraf arazi vermek ve diğer taraf bahçe kurmak ve sonra paylaşmak şartile iki taraf arasında yapılacak noterlikçe musaddak mukavelelerin tanzimini müteakib tapu kaydına şerh verilir ve sonradan paylaşılmış olan bahçeler tescil olunur. Tapuya konulacak şerhler arazinin tedavül ve iktisab suretile geçtiği yeni malikleri için de muteberdir.

MADDE 9 — Birden ziyade ortağı veyahud ortak halinde hissedarı bulunan arazide çay bahçesi kurmak üzere ortaklardan yalnız biri veyahud bir kaç tarafımdan müracaat edildiği takdirde:

A) Müracaat eden ortak diğerlerini temsil salâhiyetini haiz ise bircümle hukuk ve vecibi tamamna raci olur.

B) Müracaat eden ortağın diğerlerini temsil salâhiyeti olmadığı takdirde araziye aralarında taksim etmeleri ve uyuşamadıkları takdirde şuyunun izalesine tevessül etmeleri için kendilerine bir ihbarname gönderilir. Bu tebliğ gaibler hakkında gazetelerle yapılır. Bu müddetin hitamında ortaklar birleşmedikleri veya araziye rızalarile taksim etmedikleri veyahud

Zr. E.

haline getirilen topraklar, ziraat memurluklarının teklifi ve mahallin en büyük mülkiye memurunun tasdiki üzerine her şahıs için beş dekarı geçmemek ve topraksız ve az toprağı olanlar tercih edilmek şartile parasız temlik olunur.

Bu nevi araziden kesilip kök-lenecek çalı ve odunlar temlik edilen şahsa aid olacaktır.

MADDE 8 — Bir taraf arazi vermek ve diğer taraf bahçe kurmak ve sonra paylaşmak şartile iki taraf arasında yapılacak noterlikçe musaddak mukavelenamelerin tanzimini müteakib tapu kaydına şerh verilir ve sonradan paylaşılmış olan bahçeler tescil olunur. Tapuya konulacak şerhler arazinin tedavül ve iktisab suretile geçtiği yeni sahipleri için de muteberdir.

MADDE 9 — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen

Mal. E.

MADDE 7 — Hükûmetin 8 nci maddesi aynen.

MADDE 8 — Çay bahçesi için ruhsatname verilecek arazinin maksada elverişli bulunduğu sabit olunca bu arazinin mevkii, miktarı, sahib veya zilyedinin isimleriyle ruhsatname verileceği o yerin muhtarlık ve vilâyetin belediye kapılarına asılarak ilân edilir. Askı müddeti yirmi bir gündür. Bu müddet zarfında itiraz edilmezse ruhsatname verilir. Bu suretle vücade gelen çaylıklar arazinin mülkiyetinde vaki olacak tebeddülünden dolayı bozulamaz.

Ad. E.

B. E.

raati yapmak müsaadesi verilebilir.

Bu müsaadeyi istihsal eden eşhas tarafından bu suretle vücade getirilmiş olan çay bahçeleri kendilerine veya mirasçılara bedelsiz ve harçsız olarak temlik olunur.

MADDE 8 — Bir taraf arazi vermek ve diğer taraf çay bahçesi kurmak ve sonra paylaşmak şartile iki taraf arasında yapılacak noterlikçe musddak mukavelenamelerin tanzimini müteakib tapu kaydine şerh verilir ve sonradan mukavele hükümleri dairesinde vücade getirilerek paylaşılmış olan bahçeler tescil olunur.

Tapuya konulacak şerhler arazinin tedavül ve iktisab suretile geçtiği sahibler içinde muteberdir.

MADDE 9 — Bir kimse filî tasarrufu altında bulunan bir yerde çay bahçesi kurmak üzere ruhsat isteyibde o yerin maksada elverişli olduğu anlaşıldığı takdirde arazinin mevkii, mikdarı ve zilyedinin isim ve hüviyetile ruhsatname verileceği, muhtarlık ve Hükümet veya belediye daireleri kapılarına talik suretile ilân olunur. ilân tarihinden itibaren bir ay zarfında herhangi bir itiraz vaki olmazsa talibine ruhsatname verilir. Ruhsatname üçüncü şahısların o yer üzerindeki mülkiyet haklarına hâlel vermez.

Ancak bu suretle vücade getirilmiş olan çay bahçelerinin mülkiyetinde tebeddül vuku bulursa malikler ruhsatname hükümlerine ve Ziraat vekâletince teshit edilmiş olan şartlara riayete mecburdurlar.

MADDE 8 — Adliye encümeninin 8 nci maddesi aynen

MADDE 9 — Adliye encümeninin 9 ncu maddesi aynen

Hü.

aralarında uyuşmamakla beraber şuyunun izalesi yoluna da tevessül ve takib etmedikleri veya hiç bir müracaatta bulunmadıkları takdirde müracaat eden ortaklara arazinin tamamı için ruhsatname verilir. Ruhsat alan ortak diğer ortaklara karşı aşağıda yazılı hak ve vecibeleri haiz olur:

1 - Bahçeye çevrilen araziden - nevine göre - on beş veya yirmi sene müddetle diğer ortaklarına karşı intifa hakkı ve başkalarına satış halinde de muayyen müddetlere maksur olarak şufa hakkı,

2 - Bahçeye çevrilen arazi için - nevine göre - diğer ortaklara hisseleri nisbetinde takdir edilecek yıllık bir kira bedeli vermek.

Bu hak ve vecibeler tedavül suretile yeni maliklere ve ölüm halinde mirasçılara da intikal eder.

3 - Ruhsatnameye girmemiş olan ortaklar birleşerek muayyen müddet içinde ruhsat alanın veya yerine kaim olanların o zamana kadar yaptıkları tesisat ile bütün emek ve masraflarının takdir edilecek tutarını vermek isterlerse hak sahibinin muvafakatile ve uyuşmadıkları takdirde bir hakem heyeti tarafından takdir olunacak kıymetlerini defaten vermek şartıyla işbu hak ve vecibeler sakıt olur.

İhbarnamenin tebliğ tarzı ve müddeti ile intifa müddeti, bahçenin kira ve tesisat bedelleri emek ve masraflar tutarının takdiri tarzları talimatname ile tanzim olunacaktır.

Ad. E.

B. E.

Hft.

Zr. E.

Mal. E.

MADDE 10 — Yaş çay yaprağı satın almak, çay kurutma fabrikaları kurmak, çay yaprağını işlemek ve harman yapıp paketlemek ve satmak ve aşağıdaki madde mucibince tesbit olunacak fiatlar üzerinden halka yeşil ve kimyevî gübre vermek işleri Devlet Ziraat işletmeleri kurumuna tevdi edilmiştir.

MADDE 11 — Devlet Ziraat işletmeleri kurumunca halktan satın alınacak yaş yaprak ile kuru çayın ve kimyevî gübre ve mualece ile yeşil gübre tohumunun fiatları Ziraat vekâleti tarafından seçilecek bir heyet marifetile tesbit edilir.

MADDE 12 — Hariçten getirilecek çay tohumu gümrük resminden, çay bahçeleri kuruluşundan itibaren sekiz sene müddetle arazi vergisinden ikinci maddede zikri geçen ruhsatnamelerle yedinci madde hükmünce temlik edilecek çay bahçelerinin temlik muameleleri ve sekizinci maddedeki tescil işleri her türlü harç ve resimlerle damga resminden muafırlar.

MADDE 13 — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı hükümlere riayet etmeyenlerden mahalli ziraat memurunun tutacağı zabıt varakası üzerine beher dekar arazi için 5 - 10 lira hafif para cezası almır.

MADDE 10 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen

MADDE 11 — Devlet ziraat işletmeleri kurumunca halktan satın alınacak yaş yaprak ile kuru çayın ve verilecek kimyevî gübre ve ilâçlar ile yeşil gübre tohumunun fiatları Ziraat vekâleti tarafından seçilecek bir heyet marifetile tesbit olunur.

Bu heyet ziraat odasının seçeceği çay müstahsillerinden iki ve ticaret odasından bir ve Ziraat vekâleti ve Devlet Ziraat işletmelerinden birer zattan teşekkül eder.

MADDE 12 — Hariçten getirilecek çay tohumu gümrük resminden, çay bahçeleri kuruluşundan itibaren sekiz sene müddetle arazi vergisinden, ikinci maddede zikri geçen ruhsatnamelerde yedinci madde hükmünce temlik edilecek çay bahçelerinin temlik muameleleri ve sekizinci maddedeki tescil işleri her türlü harç ve resimlerle damga resminden muafırlar.

MADDE 13 — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı hükümlere riayet etmeyenlerden mahalli Ziraat vekâleti fen memurlarının tutacağı zabıt varakası üzerine beher dekar arazi için beş ilâ 10 lira para cezası almır.

MADDE 9 — Yetiştirilen yaş çay yaprağını satın almak, çay kurutma fabrikaları kurmak, çay yaprağını işlemek ve harman yapıp paketlemek ve satmak ve sattırmak işleri Devlet Ziraat işletmeleri kurumuna tevdi edilmiştir.

MADDE 10 — Devlet Ziraat işletmeleri kurumunca halktan satın alınacak yaş yaprağın fiatları her yıl seçilecek beş kişilik bir heyet marifetile tesbit edilir. Bu heyet Ziraat odasının seçeceği çay müstahsillerinden iki, Ticaret odasından bir, Ziraat vekâleti ve Devlet Ziraat işletmeleri kurumu mümessili olan birer zattan teşekkül eder. Heyetin teşekkül tarihi ve çalışma tarzı Ziraat vekâletince tesbit olunur.

MADDE 11 — Hariçten getirilecek çay tohumu gümrük resminden, çay bahçeleri kuruluşundan itibaren sekiz sene müddetle arazi vergisinden, ikinci maddede zikri geçen ruhsatnamelerle sekizinci maddedeki tescil işleri her türlü harç ve resimlerle damga resminden muafırlar.

MADDE 12 — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı hükümlere riayet etmeyenlerden beher dekar arazi için beş liradan on liraya kadar para cezası almır.

Ad. E.

B. E.

MADDE 10 — Maliye encümeninin dokuzuncu maddesi onuncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Maliye encümeninin 9 ncu maddesi aynen

MADDE 11 — Devlet ziraat işletmeleri kurumunca halktan satın alacak yaş yaprağın fiatları her yıl seçilecek beş kişilik bir heyet marifetile tesbit edilir. Bu heyet mahallî ziraat odasının seçeceği çay müstahsillerinden iki, ticaret odasından bir, Ziraat vekâleti ve Devlet ziraat işletmeleri kurumu mümessili olan birer zatten tereküb eder. Heyetin teşekkül tarihi ve çalışma tarzı Ziraat vekâletince tesbit olunur.

MADDE 11 — Adliye encümeninin 11 nci maddesi aynen

MADDE 12 — Ziraat encümeninin 11 nci maddesi 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Hariçten getirilecek çay tohumu gümrük resminden, çay bahçelerinin kuruluşundan itibaren sekiz sene müddetle arazi vergisinden, 2 nci maddede zikri geçen ruhsatnamelerle teahhüdnameler, 7 nci madde hükmünce temlik edilecek çay bahçelerinin temlik muameleleri ve 8 nci maddedeki tescil işleri her türlü harç ve resimlerle damga resminden muafıdır.

MADDE 13 — Birinci maddede yazılı esaslara veya dokuzuncu maddenin son fıkrasında zikredilen vecibeye riayet etmeyenler hakkında beş liradan elli liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

MADDE 13 — Adliye encümeninin 13 ncu maddesi aynen

Hü.

MADDE 14 — Bu kanun mu-
cibince istikraz ettikleri para-
ları zamanında ödemeyenlerin
borçları Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat bankası tarafından tah-
sili emval kanununa tevfikân
tahsil olunur.

MADDE 15 — Ziraat vekâ-
leti memurlarından raporla mü-
saade alınmadıkça hiç bir kim-
se çay bahçesini sökemez. Sö-
kenler üç aya kadar hapsedilir.

MADDE 16 — Bu kanun hü-
kümünün tatbiki Ziraat vekâ-
letince bir talimatname ile tes-
bit olunur.

MADDE 17 — Bu kanun neş-
ri tarihinden muteberdir.

MADDE 18 — Bu kanunun
hükümlerini Ziraat, Adliye,
Dahiliye, Maliye ve Ticaret ve-
killeri yerine getirir.

1 - VII - 1939

Bş. V. Ad. V.

Dr. R. Saydam

M. M. V. Da. V.

N. Tmaz Faik Öztrak

Ha. V. Mal. V.

Ş. Saracoğlu F. Ağralı

Mf. V. Na. V.

Yücel A. F. Cebesoy

İk. V. S. İ. M. V.

H. Çakır Dr. H. Alataş

G. İ. V. ve Ad. V. V. Zr. V.

R. Karadeniz Muhlis Erkmen

Mü. V. Ti. V.

A. Çetinkaya C. Erçin

Zr. E.

MADDE 14 — Hükümetin 14
ncü maddesi aynen

MADDE 15 — Ziraat vekâle-
ti memurlarından raporlarla
müsaade alınmadıkça hiç bir
kimse çay bahçesini sökemez.
Sökenler bir aydan üç aya ka-
dar hapsedilir.

MADDE 16 — Hükümetin 17
nci maddesi 16 ncı madde ola-
rak kabul edilmiştir.

MADDE 17 — Bu kanunun
hükümlerini Adliye, Dahiliye,
Maliye, Ziraat ve Ticaret ve-
killeri yerine getirir.

Mal. E.

MADDE 13 — Hükümetin 14
ncü maddesi aynen.

MADDE 14 — Ziraat encü-
meninin 15 nci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE —
1939 senesinde Ziraat işletme-
leri kurumundan bu iş için zür-
raa avans olarak verilen pa-
ra Ziraat bankasından verile-
cek bir milyon liradan kuru-
ma iade edilir.

Bu kanunun meriyetinden
önce Devlet Ziraat işletmeleri
kurumu tarafından zürradan
alınmış olan taahhüdnameler
bütün hak ve vecibelerile Zi-
raat vekâletine intikal eder.

MADDE 15 — Hükümetin
on yedinci maddesi aynen.

MADDE 16 — Hükümetin
on sekizinci maddesi aynen.

Ad. E.

MADDE 14 — Bu kanun mucibince istikraz ettikleri parayı zamanında ödemiyenlerin borçları Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası tarafından 2302 sayılı kanun hükümlerine tevfikân tahsil olunur.

MADDE 15 — Ziraat encümeninin 15 nci maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE — Maliye encümeninin muvakkat maddesi aynen

MADDE 16 — Bu kanun neğri tarihinden muteberdir.

MADDE 17 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye, Maliye, Ticaret ve Ziraat vekilleri memurdur.

B. E.

MADDE 14 — Bu kanun mucibince istikraz ettikleri parayı zamanında ödemeyenlerle avans aldıkları halde vaktinde çay bahçesi kurmayanların borçları Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası tarafından 3202 sayılı kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

MADDE 15 — Ziraat vekâleti memurlarından raporla müsaade alınmadıkça hiç bir kimse bu kanuna göre yardım görerek kurulan çay bahçelerini sökemez. Hilâfı harekette bulunanlar 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır .

MUVAKKAT MADDE — Maliye encümeninin muvakkat maddesi aynen

MADDE 16 — Hükûmetin 17 nci maddesi aynen

MADDE 17 — Adliye encümeninin 17 nci maddesi aynen